คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
National Human Rights Commission of Thailand

มุมมองสิทธิ์

ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒

สำนักงาน กสม. จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับ ก.ล.ต. หนุนบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ประกอบธุรกิจไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน

วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (สำนักงาน กสม.) ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) จัดการสัมมนาวิชาการระดับชาติ เรื่อง "สิทธิมนุษยชน: ปัจจัยขับเคลื่อนความสามารถในการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนไทยสู่ความยั่งยืนตามหลักการชี้แนะเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ (UNGP)" และจัดพิธีลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) เพื่อขับเคลื่อนธุรกิจและสิทธิมนุษยชนด้วยการนำหลักการชี้แนะฯ ไปปฏิบัติระหว่าง สำนักงาน กสม. และ ก.ล.ต. ณ โรงแรม แกรนด์ ไฮแอท เอราวัณ กรุงเทพฯ

นายวัส ติงสมิตร ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวเปิดการสัมมนาและปาฐกถาพิเศษ หัวข้อ **"การขับเคลื่อนหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย"** สรุปว่า ภาคธุรกิจเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ แต่การประกอบธุรกิจยังมีผลกระทบด้านลบต่อผู้คน สิ่งแวดล้อม และมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนที่ซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะการประกอบการของบรรษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ที่มีผู้ผลิตในห่วงโซ่อุปทานจำนวนมาก สถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลกได้แสดงให้เห็นว่า การประกอบธุรกิจที่ไม่คำนึงถึงสิทธิและผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของผู้คนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ก่อให้เกิดปัญหาตามมาอย่างมากมาย และในที่สุดปัญหาดังกล่าวจะย้อนกลับมาส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจเอง ทำให้เกิดความเสียหายทางธุรกิจทั้งในแง่การเงินและภาพลักษณ์ทั้งอาจส่งผลเสียต่อประเทศในภาพรวมด้วย ซึ่งไม่อาจนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

(อ่านต่อหน้า ๒)

สารบัญ

สำนักงาน กสม. จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับ ก.ล.ต. หนุนบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ประกอบธุรกิจไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน หน้า ๑

มุมสะท้อน หน้า ๒

สิทธิเด็กที่จะมีโอกาสพัฒนาไม่ว่าจะอยู่ในสถานะใด หน้า ๔

ชวนศึกษา "หลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน" หน้า ๖

กิจกรรม หน้า ๗

องค์การอนามัยโลกมีมติถอด "การข้ามเพศ" ออกจากภาวะบกพร่องทางจิต หน้า ๘

มุมสะท้อน

เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรภาคธุรกิจ ได้ลงนามร่วมกันในปฏิญญาความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อน **“หลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน”** (The United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights - UNGP) นับจากนั้นตลอดระยะเวลา ๒ ปี กสม. ได้มีส่วนในการร่วมขับเคลื่อนหลักการชี้แนะฯ มาอย่างต่อเนื่อง โดยได้จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการชี้แนะฯ แก่ภาคเอกชน และรัฐวิสาหกิจผ่านความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) และได้จัดทำคู่มือประเมินความเสี่ยงและผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับธุรกิจเพื่อให้ภาคธุรกิจนำไปปรับใช้ ล่าสุด เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ นี้ กสม. ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนธุรกิจและสิทธิมนุษยชนด้วยการนำหลักการชี้แนะฯ ไปปฏิบัติ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เพื่อร่วมกันส่งเสริมให้บริษัทเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์นำหลักการชี้แนะฯ ไปปรับใช้ อันเป็นการสนับสนุนให้ภาคธุรกิจประกอบกิจการได้อย่างยั่งยืนด้วยการเคารพสิทธิมนุษยชน

มุมมองสิทธิ์ฉบับนี้ จึงขอนำเสนอสาระและความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนหลักการ UNGP ดังกล่าวในประเทศไทย เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ต่อด้วยบทความเรื่อง สิทธิเด็กที่จะมีโอกาสพัฒนา ไม่ว่าจะอยู่ในสถานะใด ซึ่งถ่ายทอดเรื่องราวการให้ความช่วยเหลือจากภาคส่วนต่าง ๆ แก่นักเรียนไร้สัญชาติอย่าง **“น้องน้ำผึ้ง”** ในการเดินทางไปเข้าร่วมการแข่งขันโครงการวิทยาศาสตร์ ณ สหรัฐอเมริกา และข่าวสารอันน่ายินดีกรณีองค์การอนามัยโลกมีมติถอด **“การข้ามเพศ”** ออกจากภาวะบกพร่องทางจิตตามตามคู่มือวินิจฉัยโรคสากลเพื่อหวังลดการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศในสังคมโลก

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มุมมองสิทธิ์

ปีที่ ๑๘ ฉบับที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

ประธานกรรมการ : นายวัส ติงสมิตร

กรรมการ : นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง
นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์
นางอังคณา นีละไพจิตร
นางเตือนใจ ดีเทศน์
นายชาติชาย สุทธิกลม

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เลขาธิการ : นายโสพล จริงจิตร

รองเลขาธิการ : นายบุญเกื้อ สมนึก
นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์
นางสาวอัจฉรา ฉายากุล

“มุมมองสิทธิ์” เป็นจดหมายข่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การนำข้อความหรือเรื่องราวบางส่วนหรือทั้งหมดไปเผยแพร่โปรดอ้างถึงแหล่งข้อมูล

ขอเชิญชวนผู้สนใจส่งบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ์” ได้ตลอดทั้งปี ทั้งนี้เรื่องที่ได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ ขอสงวนสิทธิ์ในการปรับปรุงข้อความเพื่อความเหมาะสม

บทความ/ข้อความ หรือความคิดเห็นใด ๆ ที่ปรากฏอยู่ในจดหมายข่าว **“มุมมองสิทธิ์”** เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

โดยที่ผ่านมา ผลการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากภาคธุรกิจทั่วโลกได้ก่อให้เกิดความวิตกกังวลแก่สังคม ในขณะที่ภาคประชาสังคมก็ได้พยายามเรียกร้องให้บริษัทเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรษัทข้ามชาติ เคารพมาตรฐานระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนของภาคธุรกิจที่เกิดขึ้น สถานการณ์ดังกล่าวได้นำไปสู่ความพยายามสร้างบรรทัดฐานที่เป็นสากลเพื่อกำกับดูแลการประกอบธุรกิจ

กระทั่งปี ๒๕๔๘ **นายโคฟี อันนัน** เลขาธิการสหประชาชาติในขณะนั้น ได้ผลักดันให้มีการจัดทำกรอบแนวคิดเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนที่เกิดจากการประกอบธุรกิจอีกครั้งหนึ่ง โดยได้แต่งตั้ง**ศาสตราจารย์จอห์น รักกี้** (John Ruggie) จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เป็นผู้แทนพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติ เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนในการดำเนินงานของภาคธุรกิจ

ศาสตราจารย์จอห์น รักกี้ได้ใช้เวลาหลายปีในการศึกษาเรื่องดังกล่าว โดยในกระบวนการศึกษาได้มีการประชุมหารือกับรัฐบาล ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคมในประเทศต่างๆ จากทุกภูมิภาคของโลก จนกระทั่งในปี ๒๕๕๔ ศาสตราจารย์รักกี้ได้นำเสนอ “หลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” (The United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights - UNGP) และสหประชาชาติได้รับรอง หลักการชี้แนะฯ ดังกล่าวในปีเดียวกัน โดยเอกสารดังกล่าวเป็นการวางกรอบของการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในบริบทของการประกอบธุรกิจไว้ ๓ เสาหลัก ได้แก่ (๑) เสาหลักในการคุ้มครอง ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐ (๒) เสาหลักในการเคารพ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับภาคธุรกิจ และ (๓) เสาหลักในการเยียวยา ซึ่งเป็นความรับผิดชอบทั้งของภาครัฐและภาคธุรกิจร่วมกัน

สำหรับการขับเคลื่อนหลักการชี้แนะฯ ในประเทศไทย กสม. ได้จัดการสัมมนาเพื่อเผยแพร่และขับเคลื่อนหลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติครั้งแรก เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ โดยจัดให้มีการลงนามในปฏิญญาความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนหลักการชี้แนะฯ ระหว่าง กสม. หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงพาณิชย์ และองค์กรภาคธุรกิจ ได้แก่ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย และสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็คประเทศไทย โดยมี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ให้เกียรติเป็นสักขีพยาน ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพฯ นับจากนั้น กสม. ได้จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการชี้แนะฯ มาอย่างต่อเนื่อง และได้จัดทำคู่มือประเมินความเสี่ยงและผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน สำหรับธุรกิจเพื่อให้ภาคธุรกิจนำไปปรับใช้กับสถานประกอบการของตนเอง ตลอดจนได้ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) เพื่อส่งเสริมความรู้ในการดำเนินธุรกิจที่สอดคล้องกับหลักการชี้แนะฯ ให้กับภาครัฐวิสาหกิจด้วย โดยการขับเคลื่อนเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในวันนี้ ได้ก้าวสู่การเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชนตามหลักการชี้แนะฯ ของสหประชาชาติให้แก่บริษัทเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ อันจะส่งผลดีทั้งต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทและการพัฒนาประเทศ

ในวันเดียวกัน มีพิธีลงนามใน**บันทึกข้อตกลงความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนธุรกิจและสิทธิมนุษยชนด้วยการนำหลักการชี้แนะฯ ไปปฏิบัติ** ระหว่าง สำนักงาน กสม. กับ ก.ล.ต. โดย **นายโสพล จริงจิตร** เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นผู้ลงนามในนามสำนักงาน กสม. และ **นางสาวรื่นวดี สุวรรณมงคล** เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นผู้ลงนามในนาม ก.ล.ต. และ **นายวัส ติงสมิตร** ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ **นายวรวิทย์ จำปีรัตน์** ประธานกรรมการในคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และ**นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะผู้กำกับดูแลงานด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และประธานคณะทำงานขับเคลื่อนธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน ร่วมเป็นสักขีพยาน

ด้าน**นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กล่าวถึงแนวโน้มและทิศทางการขับเคลื่อนประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในภาคตลาดทุนไทย สรุปว่า รูปแบบธุรกิจที่มักมีผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชน ได้แก่ (๑) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ พลังงาน เหมืองแร่ เขตเศรษฐกิจพิเศษ โครงการพัฒนาขนาดใหญ่ของรัฐ การลงทุนของบริษัทไทยในต่างประเทศ และ (๒) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงงาน ซึ่งมักประสบปัญหาในการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน

สำหรับแนวโน้มในอนาคต การประกอบธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชนจะได้รับความสำคัญมากขึ้นจากประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ และมีแนวโน้มที่จะกลายเป็นกติกาของการค้าการลงทุนระหว่างประเทศในอนาคต ขณะนี้สหประชาชาติกำลังพิจารณายกร่างสนธิสัญญาที่จะสร้างพันธกรณีทางกฎหมายสำหรับการประกอบการหรือการลงทุนของธุรกิจในต่างประเทศด้วย

“ในยุคโลกาภิวัฒน์การประกอบธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน และไม่แสวงหาประโยชน์โดยมุ่งผลกำไรเพียงอย่างเดียว กลายเป็นมาตรฐานที่ประเทศคู่ค้าหรือร่วมลงทุนกับไทยคาดหวังภาคธุรกิจจึงควรรู้จัก เข้าใจ และนำหลักการชี้แนะฯ ไปปฏิบัติให้เกิดการดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชนเพื่อความยั่งยืนขององค์กรและสังคม” นางประกายรัตน์ กล่าว

(ชวนศึกษา “หลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน” อ่านต่อหน้า ๖)

สิทธิเด็กที่จะมีโอกาสพัฒนา ไม่ว่าจะอยู่ในสถานะใด

มานะ งามเนตร์
ผู้อำนวยการกลุ่มงานสื่อสารองค์กร

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กของสหประชาชาติ มีหลักการสำคัญในการคุ้มครองสิทธิเด็กที่เด็กต้องไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุหนึ่งใด รวมถึงสัญชาติหรือสถานะ และการดำเนินการใดต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก เพื่อให้เด็กมีสิทธิในการอยู่รอด ได้รับการปกป้องคุ้มครอง ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ หลายท่านที่ติดตามข่าวทั้งสื่อมวลชนหลัก และระบบสื่อสารสังคม กรณีของนักเรียนหญิง ๒ คน คือ **“น้องพลอย”** (นางสาวลฤดี ปิยะทัต) และ **“น้องน้ำผึ้ง”** (นางสาวน้ำผึ้ง ปัญญา) ที่มีโอกาสเดินทางไปแข่งขันทักษะที่ประเทศสหรัฐอเมริกา แต่เนื่องจากทั้ง ๒ คน ยังไม่มีสัญชาติไทย จึงไม่ได้รับอนุญาตจากกงสุลให้เข้าประเทศ ต่อมา น้องน้ำผึ้ง และน้องพลอยได้รับสัญชาติไทย และได้รับอนุญาตให้เข้าประเทศสหรัฐอเมริกา เรื่องราวจะเป็นอย่างไร ผู้มีหน้าที่และอำนาจในนามของกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) และบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างไร ทำงานอยู่บนหลักการใด จึงขอเชิญชวนให้ได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

“น้องน้ำผึ้ง ปัญญา” เป็นบุคคลที่เราได้พบและดำเนินการ เรื่องราวเริ่มต้นเมื่อต้นเดือนพฤษภาคม ศกนี้ น้องน้ำผึ้ง และคณะจากโรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ จังหวัดเชียงราย ได้รับการคัดเลือกจากสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้ไปแข่งขันโครงงานวิทยาศาสตร์ (Science Project Competition) ในงาน Intel ISEF 2019 ที่เมืองฟินิกซ์ มลรัฐอริโซน่า สหรัฐอเมริกา แต่ด้วยการที่น้องน้ำผึ้ง ยังไม่มีสัญชาติไทย มีเพียงเลขประจำตัวประชาชน ๐-๕๘๐๑-๘๙xxx-xx-x กลุ่มบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียน ดำเนินการผ่านขั้นตอนต่าง ๆ จนได้รับหนังสือเดินทางของคนต่างด้าว (Travel Document for Aliens :TD) เล่มสีเหลืองจากกรมการกงสุล แต่ติดขัดที่ไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าประเทศจากหน่วยงานกงสุลประเทศสหรัฐอเมริกา

ด้วย**อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (The Convention on the Rights of the Child - CRC)** ซึ่งเด็กมีสิทธิในการแสดงออกตามความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ **“เตือนใจ ดีเทศน์”** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) และบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เช่น **“มานะ งามเนตร์”** ที่มีประสบการณ์มาตั้งแต่สมัยเด็กชายหม่องทองดี (เด็กชายไร้สัญชาติที่เคยสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทยในการเป็นตัวแทนการแข่งขันร่อนเครื่องบินกระดาษพับที่ประเทศญี่ปุ่น เมื่อปี ๒๕๕๒) ได้เข้ามาประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ และสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกา ด้วยความเร่งรีบในทุกกระบวนการ เนื่องจากน้องน้ำผึ้งต้องเดินทางไปสมทบคณะที่เดินทางไปก่อนแล้ว และตามที่กำหนดไว้ น้องน้ำผึ้งจะต้องเป็นผู้กล่าวแนะนำข้อมูลของ **“โครงงานการพัฒนาสารเคลือบเมล็ดพันธุ์อุ้มน้ำจากยางไม้ในท้องถิ่น เพื่อเพิ่มอัตราการรอดตายของข้าวไร่ในสภาวะขาดน้ำเนื่องจากฝนทิ้งช่วง”** เพื่อให้คณะกรรมการตัดสินทราบรายละเอียด ซึ่งสำคัญมาก ไม่สามารถหาบุคคลอื่นทดแทนได้ เนื่องจากมีภารกิจที่แบ่งหน้าที่กันอย่างลงตัวตั้งแต่เริ่มเตรียมคณะเข้าร่วมการแข่งขันแล้ว

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้ที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยทั้งหมด ได้แก่ **พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย **ร.ต.ท.อาทิตย์ บุญญะโสภัต** อธิบดีกรมการปกครอง และ**นายวีนัส สีสุข** ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน ที่ล้วนแล้วแต่เห็นถึงความจำเป็นที่จะให้น้องน้ำผึ้งได้เข้ามีโอกาสแสดงความสามารถตามศักยภาพที่มีอย่างเต็มที่ จึงร่วมกันผลักดันทุกวิถีทาง จนกระทั่ง**นายประจญ ปรัชญ์สกุล** ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายยืนยันที่จะพิจารณาคำร้องขอ

● *ขอบคุณภาพบางส่วนจากแฟนเพจเฟซบุ๊ก ‘ที่นี่เจียงฮาย’*

“น้องน้ำผึ้ง” และผู้ใหญ่ใจดี

“น้องพลอย” และผู้ใหญ่ใจดี

สัญชาติไทยของน้องน้ำผึ้ง ให้ทันการณ์ กระทั่งในที่สุดสายของวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ก็ได้ทราบว่า นายประจญ ปรัชญ์สกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย อนุมัติให้สัญชาติไทยแก่น้องน้ำผึ้ง ตามมาตรา ๗ ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๕ และ พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๙ ต่อมาหลังจากนั้น สำนักทะเบียนกลางได้กำหนดเลขประจำตัวประชาชนชุดใหม่ ๘-๕๘๖๔-๘๙xxx-xx-x โดยนายทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลแม่ยาว อนุญาตให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) และนายอำเภอเมืองเชียงรายในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้มีบัตรประจำตัวประชาชนได้โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๔ หลังจากนั้น ในช่วงบ่ายไปขออนุญาตทำหนังสือเดินทาง (Passport) ณ สำนักงานหนังสือเดินทางจังหวัดเชียงราย และด้วยการประสานงานที่มีความพร้อมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ น้องน้ำผึ้งสามารถขอรับหนังสือเดินทางได้ ณ กองหนังสือเดินทาง กรมการกงสุล ถนนแจ้งวัฒนะ ซึ่งได้มอบอำนาจให้บุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไปรับแทน

หลังจากนั้น น้องน้ำผึ้งสมัครเข้าสัมภาษณ์เพื่อขออนุญาตเข้าสหรัฐอเมริกาเมื่อเช้าตรู่วันจันทร์ที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ด้วยพลังแรงใจของผู้สนใจในเรื่องนี้ จึงเป็นผลให้น้องน้ำผึ้งได้รับอนุญาตให้เข้าสหรัฐอเมริกา และเดินทางไปพร้อมคุณครูผู้ใจดี ไปทันเข้าร่วมการแข่งขันตามที่กำหนดไว้ ผลที่ออกมาคือ น้องน้ำผึ้งได้รับรางวัล Special Award จาก USAID from the American People ด้านความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม ได้รับทุนการศึกษาๆ ๓,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ ๙๙,๐๐๐ บาท)

“น้องน้ำผึ้ง” คณาจารย์และเพื่อนๆ ที่จังหวัดเชียงรายภายหลังกลับจากสหรัฐอเมริกา

เดินทางกลับมาพร้อมรอยยิ้ม และความภาคภูมิใจของชาวไทยทั้งประเทศ นับเป็นโอกาสสำคัญที่จะใช้ในการเรียนที่คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในการเปิดภาคเรียนปีการศึกษา ๒๕๖๒ และสร้างอาชีพที่มั่นคง ดูแลครอบครัวต่อไป

ส่วนกรณีของ **“น้องพลอย”** บุตรของแรงงานชาวเมียนมาที่มีความสามารถ ได้รับการดูแลเป็นอย่างดีจากนายจตุพจน์ ปิยัมบุตตระ ผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง ปลัดจังหวัดระนอง และนายอำเภอเมืองระนอง พร้อมคณะได้อำนวยการในทุกขั้นตอนจนได้เอกสารแสดงความเป็นผู้มีสัญชาติไทย ได้รับอนุญาตให้เข้าสหรัฐอเมริกาแล้วเช่นเดียวกับน้องน้ำผึ้ง และจะเดินทางไปร่วมการแข่งขันในวันจันทร์ที่ ๑๗ มิถุนายน ศกนี้ ขออวยพรให้ประสบผลสำเร็จในการแข่งขัน ตามที่ตั้งใจไว้ทุกประการ

บทเรียนของเรื่องนี้ คือ หากมีสถาบันการศึกษาใดที่มีนักเรียนนักศึกษาที่ยังไร้รัฐ ไร้สัญชาติ ที่มีความสามารถพิเศษ มีความพร้อมและโอกาสที่จะเดินทางไปแสดงความสามารถ ณ ต่างประเทศแล้ว ควรเตรียมการในการขอสัญชาติไทยเป็นการล่วงหน้า จะได้ไม่ฉุกละหุก และในคู่ขนานกัน สำนักทะเบียน หรืออำเภอ และจังหวัดที่มีหน้าที่ มีอำนาจต่อการปฏิบัติในเรื่องนี้ ก็ควรประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งดำเนินการเป็นกรณีพิเศษ เนื่องจากพลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีแนวนโยบายและสั่งการไว้เป็นทางการตามหนังสือกรมการปกครอง ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๐๙/ว ๑๖๒๖๐ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ แล้ว

ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อธำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เธอทั้งสองรวมถึงเด็กไร้สัญชาติคนอื่น ๆ ก็ควรที่จะได้รับโอกาสเช่นเดียวกันนี้ ด้วยเหตุแห่งการเคารพต่ออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC) เด็กทุกคน จึงควรมีโอกาสที่ดีในการแสดงความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ.

ชวนศึกษา

“หลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน”

ปี ๒๐๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๔) องค์การสหประชาชาติได้รับรอง **“หลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน”** (The United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights : UNGP) ซึ่งมีเนื้อหาระบุถึงหน้าที่ของภาครัฐและความรับผิดชอบของภาคธุรกิจในการเคารพสิทธิมนุษยชน สรุปได้ดังนี้

๓ เสาหลัก ของหลักการ UNGP

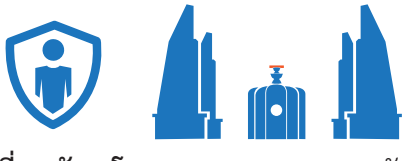
๑. การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (Protect) หมายถึง หน้าที่ของรัฐที่จะคุ้มครองมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนของภาคธุรกิจรวมถึงรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ

๒. การเคารพสิทธิมนุษยชน (Respect) หมายถึง ความรับผิดชอบของธุรกิจที่จะเคารพสิทธิมนุษยชน โดยหลีกเลี่ยงการกระทำที่ละเมิดหรือมีส่วนร่วมในการสร้างผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชน

๓. การเยียวยา (Remedy) หมายถึง การแก้ไข ฟื้นฟู ชดเชย เมื่อเกิดผลกระทบหรือมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เนื่องมาจากการประกอบธุรกิจ โดยภาครัฐและภาคธุรกิจต้องมีกลไกในการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ

หน้าที่และความรับผิดชอบของภาคส่วนต่าง ๆ

ภาครัฐ

- **หน้าที่ทั่วไปเกี่ยวกับนโยบายและกฎหมาย** รัฐต้องประกันว่า นโยบายและกฎหมายที่มีอยู่เพียงพอและไม่เป็นอุปสรรคในการทำให้ภาคธุรกิจเคารพสิทธิมนุษยชน ตลอดจนให้มีแนวปฏิบัติสำหรับภาคธุรกิจ* และเมื่อเกิดผลกระทบให้มีแนวทางในการแก้ไข
- **การประกอบธุรกิจในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง** รัฐจำเป็นต้องมีแนวปฏิบัติสำหรับธุรกิจ เนื่องจากมีความเสี่ยงสูงที่จะก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน ตลอดจนสนับสนุน กำกับดูแล และบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน
- **นโยบายของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ** ต้องมีความสอดคล้องกัน รวมถึงความร่วมมือระหว่างประเทศ และสนธิสัญญาต่าง ๆ ต้องสอดคล้องกับพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชน

ภาคธุรกิจ

- **ให้มีคำประกาศนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน**ว่าบุคคลภายในองค์กร คู่ค้า และฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน
- **จัดให้มีกระบวนการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน** (Human Rights Due Diligence: HRDD) ที่ระบุความเสี่ยง การป้องกัน การบรรเทาผลกระทบ และกำหนดหน่วยรับผิดชอบเมื่อเกิดผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน
- **มีกระบวนการเยียวยาเมื่อเกิดผลกระทบ**จากการกระทำหรือมีส่วนร่วมในการกระทำที่กระทบต่อสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ ทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจมีหน้าที่จัดให้มีกลไกการเยียวยาที่รวดเร็วและเป็นธรรม

ภาคประชาสังคม

- **เป็นผู้ได้รับผลกระทบ**ด้านสิทธิมนุษยชนจากการดำเนินธุรกิจ
- **สามารถเรียกร้องให้ภาครัฐและภาคธุรกิจแก้ไข เยียวยา**
- **เฝ้าระวังให้ภาครัฐและภาคธุรกิจดำเนินการตามหลักการ** UNGP ตลอดจนมีส่วนร่วมในกระบวนการในฐานะผู้มีส่วนได้เสีย

---

* ปัจจุบันกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Rights : NAP) โดยมีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน และเตรียมนำแผนฯ ไปปฏิบัติในเร็ว ๆ นี้

กสม. จัดพิธีถวายพระพรชัยมงคลและร่วมลงนามถวายพระพร เนื่องในการพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ **นายวัส ติงสมิตร** ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ **นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์** และ **นายชาติชาย สุทธิกลม** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วย ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมพิธีถวายพระพรชัยมงคลพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว และร่วมลงนามถวายพระพร เนื่องในการพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้จัดนิทรรศการ “เฉลิมพระเกียรติพระภูมี พระบารมีปกเกล้าชนชาวไทย” ณ ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กสม. ประชุมร่วมกับ IOM เตรียมจัดเวทีเสวนาด้านสถานะบุคคลของชาวเมียนมามุสลิมในประเทศไทย

วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ **นางอังคณา นีละไพจิตร** และ**นางเตือนใจ ดีเทศน์** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประชุมหารือเรื่องการจัดประชุมคณะกรรมการอำนวยการและเวทีเสวนาด้านสถานะบุคคลของชาวเมียนมามุสลิมในประเทศไทย ร่วมกับองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (International Organization for Migration - IOM) ในการนี้ IOM ได้แนะนำโครงการส่งเสริมความมั่นคง ความเป็นอยู่ที่ดี และความปรองดองของชาวเมียนมามุสลิมและชุมชนเจ้าบ้านในประเทศไทย (MM&HC) และโครงการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่ผู้ย้ายถิ่นชาวมุสลิมจากรัฐเมียนมาและกลุ่มเสี่ยงอื่นที่ต้องกักเป็นการชั่วคราวในประเทศไทย (EPC) ให้รับทราบเพื่อการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนร่วมกัน ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กสม. จัดสัมมนาเพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน

วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ **นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะประธานคณะทำงานด้านส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน เป็นประธานในพิธีเปิดกิจกรรมการสัมมนาเพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน โดยมี**นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และคณะเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเข้าร่วม ทั้งนี้ กิจกรรมดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานระหว่างศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนแต่ละภูมิภาคซึ่งเป็นเครือข่ายความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ณ โรงแรมเจริญธานี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

กสม. ประกายรัตน์ ร่วมประชุมหารือเพื่อพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนสำหรับครู

วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ **นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์** กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และประธานคณะทำงานด้านส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน เป็นประธานการประชุมคณะทำงานด้านส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ ในการประชุมหารือร่วมกับคณาจารย์ ครู อาจารย์ ซึ่งเป็นการประชุมหารือเพื่อร่วมกันพัฒนาเอกสารแนวทางคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สิทธิมนุษยชน สำหรับครูและคณาจารย์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตลอดจนเสริมสร้างและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในสถาบันการศึกษาทั้ง ๕ ช่วงชั้น ได้แก่ ระดับอนุบาล ประถมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ณ บ้านอัมพวา รีสอร์ทแอนด์สปา จังหวัดสมุทรสงคราม

องค์การอนามัยโลกมีมติถอด “การข้ามเพศ” ออกจากภาวะบกพร่องทางจิต หวังลดการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศในสังคมโลก

วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมใหญ่**องค์การอนามัยโลก** (The World Health Organisation - WHO) ซึ่งมีตัวแทนของรัฐสมาชิก ๑๙๔ ประเทศ มีมติให้ถอด “การข้ามเพศ (Transgenderism)” **จากที่เคยมีการบัญญัติให้เป็นอาการของความบกพร่องทางจิต**ตามคู่มือวินิจฉัยและจัดประเภทของโรคระหว่างประเทศ (The International Classification of Diseases) หรือ ICD-11 และจัดหมวดหมู่ใหม่ให้การข้ามเพศอยู่ในกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพทางเพศแทน โดยเรียกว่า “**ความไม่สอดคล้องทางเพศ (Gender Incongruence)**” เพื่อหวังลดการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศในสังคมโลก

องค์การอนามัยโลกระบุว่า การถอดคนข้ามเพศออกจากหมวดอาการป่วยทางจิต จะช่วยขจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนข้ามเพศ แม้ว่าหนทางแห่งความสำเร็จจะยังอีกยาวไกลที่จะเกิดความเสมอภาคต่อคนข้ามเพศ ซึ่งจากรายงานล่าสุดของ Stonewall พบว่าร้อยละ ๔๕ ของคนข้ามเพศที่อายุน้อยเคยพยายามฆ่าตัวตาย ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าผู้ที่มีอัตลักษณ์ทางเพศตรงกับเพศในใบรับรองการเกิดของพวกเขา

Graeme Reid ผู้อำนวยการด้านสิทธิความหลากหลายทางเพศ องค์กรฮิวแมนไรท์วอทช์ ระบุว่า การตัดสินใจขององค์การอนามัยโลก จะช่วยให้คนข้ามเพศทั่วโลกเป็นอิสระ พร้อมเรียกร้องให้รัฐบาลประเทศต่าง ๆ เร่งปฏิรูประบบการแพทย์ที่เคยมีการวินิจฉัยว่าการแสดงออกที่ไม่สอดคล้องกับเพศเป็นความผิดปกติทางจิตและปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนนิยามใหม่ของการข้ามเพศ

กรุณาส่ง

รู้สิทธิ รักสิทธิ ไม่ละเมิดสิทธิ

ชำระค่าบริการเป็นเงินเชื่อ
ใบอนุญาตเลขที่ ๙/๒๕๕๒
ปณฝ.ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ

.....

.....

.....

.....

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐
อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น ๖-๗ เลขที่ ๑๒๐ หมู่ที่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

อ่านมุมมองสิทธิ์ฉบับออนไลน์

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย **สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ**
หากต้องการข้อมูล ข้อแนะนำและบอกรับมุมมองสิทธิ์ ฟรี! ติดต่อ :
สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ และ ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๓๒, ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๒๐ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๗๕

ขอความกรุณาตอบแบบประเมินออนไลน์